

A sajtó

jelentősége úgy látszik még nem vált nálunk köztudattá. Az egész világon méltányolják a sajtó működését, fontosnak tartják, nélkülözhetetlennek, de a Garamvölgyében ugylátszik még nem vetitek tudomást erről.

Tisztázzuk végre egyszer egymás között a sajtó szerepét, szociális jelentőségét. Természetesen mondani valónk, csak a független, tiszta intencióju, hivatásának magaslatán álló sajtóra vonatkozik.

Az ujság nem arra való elsősorban, hogy eseményeket regisztráljon, hanem arra, hogy irányítson. Hang és irányadó tényezője legyen az általános érdekű elgondolásoknak, meg merje mondani azt, amit a többiek nem mernek, mert féltik a bőrüket, félnek a sértődésektől, kellemetlenségektől, szóval nem merik vállalni a következményeket azért, amit mondani szeretnének. Természetesen ezen mondani valók alatt nem pletykákat, gyanúsításokat, rágalmakat értünk, hanem azokat a vágyakat, törekvéseket, óhajokat, a mely minden embernek sajátja, aki szociálisan érez, logikusan gondolkodik és segíteni szeretne a mindenkor hibákon és hiányokon.

Ezeket, az emberek között a gyávaság, a félszesség hinárjaiba sikkadó tiszta és tisztességes gondolatokat kell megszólaltatnia a sajtónak, az ujság hasábjairól, ember szóljon az emberhez, ne pedig fölényes, publicista a hozzá nem értő közönséghez, vagy pláne frivol riporter a maszlagkedvelő publikumhoz.

A sajtónak nem az a hivatása, hogy részében leszálljon olvasói egy részének nivójához, helyesebben nivótlanságához, ellenkezőleg emelje fel magához az alsóbbakat, nevelje fel őket önmagához. Gyakran látunk gügyögő, selypítő öregurakat, néniket, akik a gyerekeknek ezzel a hanggal akarnek kedveskedni. Ez helytelen kezelés és nem nevelés, mert a gyerek a felnőttek nyelvét akarja hallani és megérteni.

A sajtó ezt a nevelő és érték-növelő munkáját, a hírek mellett gondolatokat is közöljön, csak úgy valósíthatja meg, ha meg tudja szerezni és meg tudja tartani az összeköttetést az olvasók széles rétegével. Az olvasónak kell figyelmeztetni az ujságot mindarra, amit fájlal, amire panaszkodik, ami néma ajkak mögött nem látható.

Harc a villanyáramért

A Lévai Ujság akciója a villanyáram díjának leszállításáért és egy új villanytarifa bevezetéséért a legnagyobb megértéssel találkozt minden fogyasztónál. Naponta keresik fel szerkesztőségünket újabb adatokkal, amelyek igazolásait a felsorakoztatott panaszok jogosságának. Az elkeseredett fogyasztók tömege a legszélsőségsébb önvédelmi intézkedések fogantatását követeli. Reméljük azonban ezekre nem kerül sor, mert a város vezetőségének be kell látnia, hogy a mai állapot tarthatatlan, igénybe kell venni minden eszközt, hogy a fogyasztó tömegek jogos kívánságait teljesítse. Függetlenül azonban a Stredoval szemben elérhető eredménytől, a mai kérétek között is szükség van feltétlenül

egy új tarifa bevezetésére, amely humanusabb, célszerűbb mint a mai, amely nem számol a szükségletekkel és a változó gazdasági viszonyokkal.

Mit tett eddig a Lévai Ujság?

A Lévai Ujság az akció sikerének érdekében felhívással fordult a Kereskedelmi Csarnokhoz, a Járási Ipartársulathoz, hogy ezen testületek hivatalosan is csatlakozzanak a mozgalomhoz. Lapunk átirattal fordult a képviselőtestület összes pártjaihoz azon kérelemmel, hogy tegyék magukévá a közös ügyet. A Lévai Ujság több országos hírű szakértőt kért fel, hogy véleményét bocsássa a város fogyasztóinak rendelkezésére, különösen az irányban, hogy milyen előnyöket jelent

a világítási áram leszállítása és az ipari áram minél nagyobb mérvű engedélyezése. Átirattal fordultunk a többi szlovenszkói városokhoz, nevezetesen Pozsony, Losonc, Zólyom és Nyitra előljárásságához, hogy a villanyár leszállítási akcióról és az elért eredményekről adjanak részletes felvilágosítást. A kapott válaszokat lapunk hasábjain közölni fogjuk.

Dacára annak, hogy a probléma már évek óta aktuális és égető, a városi képviselőtestület részéről csak egyszer történt említés az ügyről. 1933 márciusában Klein Ármin, képviselőtestületi tag beadvánnyal fordult a városi előljárásságához, melyben a következőket mondja:

(Folytatása a 2-ik oldalon)

Beszélgetés a jubileáló Fehér Artúrral

Folyó hó 2-án a Makkabi rendezésében Fehér Artúr nagyhatású szavaló estét tartott Léván, mely alkalommal munkatársunk felkereste, kinek hozzáintézt a kérdéseire a következő választ adta:

Melyek voltak pályájának fontosabb állomásai?

A színiiskola elvégzése után 2 évet vidéki színházaknál töltöttem. Jó hangom volt, az Opera akart szerződtetni, ezt azonban akkor — bár ma nagyon sajnálom — visszautasítottam, mert hiszen már akkor tudatosan erre a pályára készültem. Később a Népopera-ához szerződöttem, ahol énekes szerepekben, vígjátékokban és mint lánckomikus léptem fel. A Népopera megbukott. Ekkor a Vigszínházhoz Hegedüs Gyula szerepkörére szerződöttem. 1919-ben a különböző intrikák miatt el kellett hagynom a színpadot. Ekkor teljesen áttértem az előadóművészetre, ahol a pódiumon megteremttem magamnak azt a nevet, amellyel ma rendelkezem. Bár az előadóművészet ma inkább lokális értékű, mégis az utódállomokban elismerték és Berlin, Bécs, Olaszországban adtam elő német és magyar nyelven. Most készülőök Párisba.

Mi a különbség a pódium és a színpad között?

A pódium és a színpad között nagy különbség van. A színpadnak különböző segédeszközei vannak, maszk, világítás, élő figurák: a darab felépítése ezekkel a kellékekkel rendelkezik és a színésznek sokkal könnyebb helyzete van. A pódiumi előadás mindentől a hang szuggesztivitásában, ami színészi alakítás nélkül nem hat. Az előadónak színészi tehetséggel kell

rendelkeznie, de igénybe kell vennie a beszélőművészet, az arcjáték minden fajtáját és a verseket, mint szerepeket kell előadni.

Lehet-e rossz verset hatásosan előadni?

R rossz verset lehet a legjobban előadni, mert hiszen tele van hatásvadással és sokszor bombasztikus hatások érhetők el vele. Viszont az irodalmi értékű dolgok legtöbbször csak válogatott közönségre hatnak.

SÖTÉTSÉG!

E pillanatban a lévai villanyszolgáltatás, mint ahogy sokszor, felmondja a szolgálatot és pár percre vak sötétség választotta el munkatársunkat a művésztől.

Fejldik-e a költészet?

Amíg emberek vannak, addig van költészet. Amíg könnyek és mosolyok vannak, addig költők is lesznek. A költészet örök, csak a forma változik, fejlődik.

Mi a véleménye a szavalókórusokról?

A költészet egyéniségből fakad és nem tömegindulatokból. A tömegszavalás propaganda, amely a hallgató közönségre először frappáns hatású, másodsor csak érdekes, harmadszor az a véleménye, hogy a „multkor szebb volt” és negyedszer már nem is érdekl. Különbben sem új dolog a tömegszavalás, mert hiszen már a régi görögöknél Aristoteles iskolájában is művelték.

Fehér Artúr Szlovenszkón az egyetlen magyar művész, akinek a halóságok teljes szabadságot adnak s nemcsak a magyar, de a csehszlovák hi-

rességek műveinek nagy sikereket szerez. Többek között Jesenský darabjában szerepelt Kassán és Budapesten a csehszlovák és magyar kulturstésén, amelyet Straka csehszlovák konzul rendezett.

Mozik műsora:

APOLLÓ (Denk): Ma, 6-án DIAGNOSA (Egy orvos szomorú élete játszódik le a közönség előtt, melyben Walter Jansen, Olga Tschuchová és Mindszenty Maria megindítóan hűen játszanak. — Csütörtökön, pénteken és vasárnap nagy amerikai film megy, az indiai dzsungel vadállatainak idegfeszítő és életveszélyes vadászata: BENGÁL. Egyedül dzsungelfilm, melyet az indiai őserdőben filmezték. Az amerikai földrajztársaság első díjjal jutalmazta ezt a gyönyörű filmművet.

ORIENT (Stránszky): Ma 6-án, szerdán este utolsó előadása a nagyszerű hangosfilmnek, mely első díjat nyert a velencei filmolympiáson: „FIATAL SZERELEM” (A folyó). — Csütörtök, péntek, szombat 1 és vasárnap 2 előadás keretében kerül bemutatásra Gaál Franci legjobb vígjátéka: PARDON, TÉVEDTEM! Az első két Gaál Franci film, a „Paprika” és a „Veronika” még mérsékelt publikumi sikert aratott, de a „Csibé” már meghódította a közönséget. A rekordot természetesen a „Pardon, tévedtem” tartja, melyben nem kisebb sztárok szerepelnek, mint: Paul Hörbiger, Szöke Szakáll, Huszár Puffy stb. A rendezést Bolváry és Székely I. végezték, a zenét Brodsky komponálta. — 10-én, vasárnap d. u. 2 és 4 óra-
kor detektívdráma! LÖVÉS A PÁNCÉLKAMRÁBAN. P. Hartmann, Gerda Maurus és P. Kemppel a főszerepben.

Városunk az áramot a Középszlovenszkói villamos társaságtól vásárolja KW-ént 71 filléres egységáron. Az áram átalakításánál (forgó áramnál egyenáramra) cca 21%-os veszteség van, így tehát az áram 85 fillérbe kalkulálódik a városnak, míg a város a fogyasztóknak az áramot KW-ként 3:50 Ké-ért, illetve az ipari áramot 2 Ké-ért számítja. A városnak tehát 310%, illetve 135% bruttó haszna van a lakosságnak szolgáltatott áramon.

A ma fennálló szerződés alapján lehetne találmányos és feltétlenül szükségesnek tartom, hogy az áramdíjak 25%-kal sürgősen mérsékeltsenek. Megjegyezni kívánom, hogy az áramárak már több szlovenszkói városban lényegesen olcsóbbak, mint nálunk: pl. Bratislavában Ké 2:50, Trencsénben Ké 3—, az ipari Ké 1:50; több városban pedig az áramdíj leszállításra vonatkozó tárgyalások folyamatban vannak.

Kiemelem, hogy a mai magas árak a legjobban az iparosokat és a kereskedőket sújtják, akik a várostól elvárják, hogy a mai gazdasági krízisben az áramárakat a mai idők árszínvonalára szállítsa le. Megjegyezni kívánom még, hogy a legtöbb városban, kereskedők, iparosok, kávéosok stb., azaz nagyobb áramfogyasztók az áramot kedvezményes áron kapják. Javasolom, hogy az érdekelteknek ezen fontos kedvezmény megadassék, miután természetesen olcsóbb árammal, különösen a kereskedők jobban világitanak ki kirakataikat és üzleteiket, így a nagyobb fogyasztás mellett a város is megtalálná számításait.

Ennek a beadványnak sajnos nem volt semmi eredménye, mert a város tanácsa 2577/1933. számú határozatával az árleszállítás iránti kérelmet az akkori viszonyok közli is kevésbé helytálló és elfogadható indokolással elutasította.

S azóta még a 10 filléres községi pótdávóval drágult az áram ára.

Újabb panaszok

érkeztek lapunk szerkesztőségéhez a villanyanomáliák ügyében.

Miért drága Léván a mozi?

A mozi ma már nem csupán szórakozás, nem csupán egynehány embernek érvényesülési lehetőség, de jól összeválogatott filmekkel általános műveltség terjesztő eszköz és sok vidéki városban egyedüli szórakozás. Bizony Léván is az egynehány műkedvelői előadásán, a szlovák színészek pár napos vendégszereplésén és az egyhónapos magyar színészszonon kívül, alig akad más komolyabb élvezet. A város közönsége jóformán csak a két moziban talál e léten kielégítést.

Igen sok oldalról hangzik el a panasz, hogy ez az állandó szórakozás, amelyet ma már a legszorgonybáb nép-reteg is legalább vasárnaponként szívesen használ ki — túl drága — a mai nehéz viszonyok közli. Munkatársunk ezért felkereste a mozik vezetőjét és kérdést intézett azokhoz, hogy mivel indokolják a magas árakat.

Nagyon igényes a közönség.

Léván a mozilátogató közönség erősen rációfal kisvárosi mivoltára, mert más vidéki városok lakosságához képest elsőrangú mozikakértő és rop-

Az árammérők.

Az árammérők használati díja indokolatlanul magas, havonta 4—5 Ké. Másutt az árammérőért legfeljebb 1—2 Ké használati díjat fizetnek. Előfordul az is, hogy a villanymotorok részére annak dacára, hogy nincsen ipari áram, külön órát szerelnek és ezért külön kell a díjat havonta fizetni. Azért tehát, hogy a fogyasztó megtudja, mennyi ipari áramot fogyasztana, mondjuk a szivattyu-motorért, évente külön 60 Ké-t kell fizetnie. Ipari áram természetesen vízszivattyu-motorhoz nincsen s így rejtély, milyen célt szolgál tulajdonképpen a második óra.

Sötétség az Ujtelepen.

Panasz érkezett az Ujtelepről is a közvilágítást illetően. Fél 11 órakor leoltják az utcai lámpákat és a hatalmas területű Ujtelepre ázsiai sötétség borul, holott ill volna a legnagyobb szükség utcai világításra. A város közepétől távol esik, rendőrnincs és a haza igyekvő polgárok a kátyus utakon botorkálnak haza felé, személy- és vagyonbiztonságok veszélyeztetésével. Ez a helytelenül, értelmetlenül takarékosági intézkedés annál fursább, mert holdvilágos esteiken, amikor az Ujtelepen semmi szükség nincsen, már délutáni 5 órától ég az utcai villany. Ha tehát a város spórolni akar, ne konkuráljon a holdvilággal, amikor arra semmi szükség nincsen, de ezzel szemben világitson akkor, amikor arra feltétlenül szükség van.

A Stredo önkéntes árengedményei.

Információnk szerint a Stredo a szomszéd községekben az áramdíjat önként 4.20 Ké-től 3.70 Ké-ra szállította le, noha a községekben igazán minimális a fogyasztás, de a Stredo még tovább ment az engedményekben, rádióra és minden háztartási célra, gépekre kedvezményes ipari áramot ad és az éjjel utáni világítás részére egészen minimális díjszabást szabott meg. Érthetetlen volna, hogyha ezen méltányos árengedményekből a környék legnagyobb fogyasztója, Léva ne részesülne.

amelyeket egy-egy film, egy-egy előadás után fizetni kell. A város jegyadóiban a bevétel 20%-át veszi el, minden jegy után 5 fillért kell fizetni a munkanélküli alapba, koncesszió után 5%-ot adunk le. Bélyegilleték címén minden játszás nap után 9 Ké-t, cenzura díj címén minden előadás után 16 Ké-t, rendőrségi díj címén évente 1500— Ké-t fizetünk s azonkívül az összes bevétel után 3% forgalmiadót, a rendes jövedelmi és keresetiadót.

Ezenkívül van még a film ára, amely általában a bevétel 40%-át teszi ki, a terem fűtése, világítása, személyzet fizetése, gépek fenntartási költsége, üzemköltsége, a befektetések amortizációja, amelyeket a jegy-árak kalku-

lációjánál számláson kívül nem lehet hagyni.

Hogyan lehetne segíteni?

A magas mozi-árakon csakis úgy lehetne segíteni, ha az adókat és illetéket leszállítják vagy pedig megfelelően pausalizozzák mint nagyvárosokban: Bécsben pl. 6%-ot tesznek ki az összes adók. Meg vagyunk győződve, hogy így mindenki jobban járna, mert alacsonyabb árak mellett sokkal nagyobb látogató közönségünk volna. Kicsi haszon, nagy forgalomnál több jutna a városnak is, a hivataloknak is, a közönség is több darabot nézhetne meg, a szegényebb emberek is többet látogathatnák a mozi és végül mi is ráfizetés helyett, keresetünk talán valamit.

Lévától Londonig

Egy utazás élményei és tapasztalatai

VI.

A szlovák Kolónia.

Párisban és főként Páris környékén élő szlovákok száma a csehszlovák követésen szerzett információk szerint mintegy 25.000-re tehető, akiknek legnagyobb része gyári munkás. Szociális helyzetük elég kedvező, noha a pénz megtakarítás lehetőségére az utóbbi időben egyre csökken. A szlovákoknak külön egyesületük van a „Párisi Slovenská Matice”, amely anyagi támogatáson kívül főként kulturális tekintetben elégíti ki a párisi szlovákság igényeit. Ezen kívül természetesen van Sokol, amelynek elnöke a párisi Čedok igazgatója. A szlovákságnak két lapja van, amelyek között a Slovenský hlas van leginkább elterjedve. A szlovák munkásokat Franciaországban szorgalmuk miatt igen megbecsülik és ennek dacára azonban igen sok kiutasítás történt, ami főként a lengyel munkások ismert sztrájkmozgalmának, valamint az egyre növekvő belföldi munkanélküliségnek következménye. Alkalmunk volt több szlovák munkással beszélgetni, akik megelégedéssel beszéltek kereseti viszonyaikról.

Indulás Londonba.

Egyheti párisi tartózkodás után, amelynek során az érdekes és értékes tudnivalók egész sorozatát szereztük meg. Diappen és Newhavenen keresztül szerencsésen el is érkezünk Londonba. A csatorna való átkelés igen viharos volt, a hatalmas hullámok laddiként dobálták a hajót; az utasok 90% átesett a tengeri betegségen. A határszéli vizsgálat az angolok részéről igen szigorú volt, a beutazás ellen azonban párisi barátom levelének felmutatása után nem emeltek akadályokat. A Viktoria pályaudvaron, az embermilliók rengetegében hiába kerestem barátomat. Ugy látszik nem kapta meg leveletem, amelyben érkezésemről értesítettem.

A szálloda egyike volt azon 9 hatalmas szállodának, amelyek egy koncerthez tartoztak, amelyek méreteiről fogalmat alkothatunk akkor, ha elképzeljük, hogy 2500 szoba állott a vendégek rendelkezésére. Ez természetesen csak elenyésző töredéke a hatalmas méretű londoni szálloda-iparnak és a viszonyokra jellemző, hogy alig lehetett helyet kapni. Az árak Párishoz arányitva igen olcsók és csehszlovák viszonylatban sem drágák. A szobaárban Angliában benne foglalattal a fürdőhasználat és a kiadós angol reggeli a breakfast, amely 5—6

logásból áll. A reggeli a legfőbb étkelés, az ebéd teljesen mellékes, mert már este 6 órától kezdődik a vacsora felszolgálása. Az angolok általában keveset esznek, de annál többet isznak.

Szilveszter este Londonban.

Talán kevesen tudják, hogy Angliában részleges prohibíció van, amelyben a vendéglők és korcsmák csak d. e. 11-től d. u. fél 3-ig és este 6-tól 11-ig tartanak nyitva. Ezen időn túl csakis a klubokban szolgálnak fel székes ital. Azt a rövid időt, amikor alkoholt szabad kimérni, az angolok alaposan kihasználják. Erős italokkal, — főleg whisky és gin — hozzák magukat lelkes hangulatba, amely felszabadítja őket minden lelki gátlástól. Szilveszter estéje a legnagyobb ünnep, de az éjjelt nem várják meg, mint nálunk, hanem már 11 órakor mindenki tökéletesen részeg és a bezáró vendéglők ezreiből milliók düllöngölnek ki az utcára. Az utcán kezdődik csak az igazi élet. Az emberek, férfiak és nők, öregek és fiatalok, de főként idősebb nők: ordítanak, táncolnak, mindenféle hangszert hallani, kerepelőt, trombitát, mindenütt ének, vi-sítózás, az emberek önfeledten térnek át az új esztendőbe. Egy londoni szilveszter este feledhetetlen élmény.

Ahogy én látom...

a lévaiak nem vásárolnak Léván. Aki csak teheli, idegenben szerzi be mindazt, amire szüksége van, felől-talpig, a kalaptól kezdve a cipőig. A legfőbb bevásárlási forrása a lévai fogyasztónak Pozsony, de bőven jut más-hová is lévai pénz, nem csoda tehát, ha a lévai kereskedők panaszoknak és nem segít az sem, hogy igyekeznek áruaktárukat fővárosi nővón tartani. — „Léván mindenki olcsón akar vásárolni, idegenben pedig nem néz arra, hogy mennyibe kerül” —, mondotta egyik olvasónk; egy lévai divatú kereskedő. Az üzlet bére, jizelések lényegesen nagyobbak egy világúrosban, mint egy vidéki városban. Az idegenben történt bevásárlások előnyös volta nyilvánvalóan csak képzelődés, amelyből a vásárlónak a valóságban semmi haszna nincsen, annál nagyobb kára van a lévai kereskedőnek és iparosnak. Legyen alapul, hogy lévai ember vásároljon Léván, támogassuk egymást kölcsönösen, mert arra igazán nem számíthatunk, hogy idegenek, mondjuk pozsonyiak Lévára jönnének bevásárolni.

Okulár.

Igen magasak az adók

A költségek legnagyobb tételeit a filmkölcsöndíj után az adók teszik,

Február 9-én „Hollywoodi bál” LTE álarcos bál

Lévaiak Párisban

IV.

A Champs-Élysées a párisi Andrassy ut. Valamivel rövidebb ugyan, de annál pazarabb és élénkebb. Itt vannak a legnagyobb ujságok palotái, a világ összes számot tevő autómárkájának állandó kiállításai, a haute-couture világhírű szalonjai, ahol a női divatot kolyvasztják, középeurópaiasan ragyogó kávéházak, párisian intim bár-oduk, luxusszállodák. A világ legcsodálatosabb asszonyai járnak ide, hogy a következő saison újdonságait láthassák. A nagy forgalomnál csak a luxus nagyobb, az uttesten több a Rolls-Royce, mint nálunk hetivásár idején a lovaskocsi.

A számtalan kis bár tompa lényre jöleső kontrasztot nyújt a betérőknek e háborgó piac közepén, ahol az apéritívet az ember azért issza, hogy étvágya gerjedjen. Rendszerint az ellenkezője történik, amikor fizetésre kerül a sor. Mégis minden kis zug tel van az apéritívet idején. Mannequinek és elárúsító kisasszonyok csacsognak szerelmesen tüzes lovagjaikkal, néha a főnök mosolygó tekintete alatt. Munka után mindenki egyenrangú, mert Párisban a szerelem nem ismer kasztkülönbséget, már pedig itt mindenki szerelmes.

Sétálok a Champs-Élysées vakító reklámfényében. Egy ismerős arc tűnik fel. Elhaladunk egymás mellett, majd mindketten megfordulunk. Felém tart és én is feléje tartok. Megszólít magyarul.

— Bocsánat, ön nem lévai?
— De igen.

— Pali?
— Dani! Szervusz!
— Micsoda véletlen!

Tizenöt év óta nem láttuk egymást. Az emlékezés határai végtelenek. Négy elemi és egyévi gimnáziumi pajtáskodás után *Kálmán Dani* a sors Budapestre vitte és tizenöt évre rá kétezer kilométerre Lévától újra egyuttra terelt bennünket. A legérdekesebb az, hogy mindketten már nyolc éve kop-taljuk a párisi flasztert. A véletlen úgy akarta, hogy csak ma találjunk egymásra.

Bennünket is elnyel egy bár. Csodálom Dani memóriáját, aki osztálytársaink neveire emlékszik. Rengeteg közös emléket elevenítünk fel és hűsége adok számot a lévai változásokról. De ezek oly számosak, hogy talán kis városunk az elmúlt tizenöt év alatt felismerhetetlenné vált, kivéve a tanítóképzőt, a gimnáziumot és a Siklós két csillogó arany szemét.

Dani a matura után női szabóvá lett. Párhuzamos pesti praxis után Párisba jött szerencsét próbálni. Mint szabász kezdte és lassanként saját szalonra is telt. Ma Kálmán Dani a női divatkönyha egyik legügyesebb szakácsa. Özvegy édesanyját is kihozta Párisba, aki a háztartását vezeti.

Azóta gyakran vagyok Dani vendége. Náluk van a legjobb párisi magyar konyha.

Valahányszor Kálmánékat látom, örömmel állapítom meg, hogy aki lévai volt, az örök életére lévai marad. Paly.

Ujabb adókra van kilátás

A České Slovo jelentése szerint a gazdasági miniszterek legutóbbi tanácskozásain az önkormányzati testületek szanálásának kérdésével foglalkoztak. Erre a célra 60 millió koronát állapítottak meg, melyet újonnan bevezetendő adókból akarnak fedezni. A lap jelentése szerint újabb adókat vetnek ki a borotvapengére, műzsirra, sütőporra, puderokra, arckrémekre és más néhány kozmetikai cikkre, továbbá a borra.

E hírrel kapcsolatban a csehszlovák fogyasztási szövetkezetek központi

szervezete tiltakozik ez ellen a szándék ellen, hogy az állami bevételek emelését olyképpen eszközöljék, hogy a bevételi többlet terhére a fogyasztókat sújtsák, az új adónemek ellenében állanak azzal a törekvéssel, melynek a fogyasztás emelése a célja. A csehszlovákiai fogyasztási szövetkezetek országos szervezete azzal a kéréssel fordult a kormányhoz, hogy ne járuljon hozzá a fogyasztók széles rétegeinek e súlyos gazdasági helyzetben való megterheléséhez.

***

A monopólium kritikája

Az iparospárti „Nár. Sřted” vezércikkben foglalkozik a szociáldemokrata Právo Lidunak az irányított gazdasági rendszert bíráló egyik cikkével. A gabona irányárait — a vezércikk szerint — monopólium „nélkül is” meglehetett volna szabni, anélkül, hogy az állam vállalta volna az esetleges veszteségek kockázatát. Most már a szociáldemokrata Právo Lidu is azt írja, hogy „a gabonamonopólium intézményét nagyon ingátag lábakra állították, mert az árakat szabályozták ugyan, az átvétel módját is, de nem szabályozták a vetésfelületeket”. A szoc.-dem. lap beismeri, hogy a gabonamonopólium igen nehéz helyzetbe kerül, mert sok lesz a főlős gabonája és ha ezt el

akarja adni, úgy az árakat le kell szállítania és így az eredeti elgondolás teljesen meghiúsul. Végül nem marad más hátra, mint hogy az állam lesz kénytelen zsebébe nyulni s megfizetni a veszteségeket. De a szociáldemokrata, vagyis komünypárti lap azt is beismeri, hogy a gabonamonopólium már az 1935. évi aratás után sem lesz képes átvenni a felajánlott mennyiségeket s így megszűnik a kereslet és kínálat szabályozója lenni. Hasonlóan fog járnai az esetleg megalkotandó állatmonopólium is, amely ismét csak a fogyasztókra ró újabb kötelességeket s velük fizeteli meg magasabb husárok alakjában az irányított gazdálkodással való kísérlete-

Kohn & Kovács

divatáruháza értesíti nagyrebcsült vevőit, hogy az évenként megismétlődő és a már általánosan közismert

4

FEHÉR HÉT

kezdését vette. Jelszavunk:

„minőség, minőség és minőség!”

Ezzel is kizárólag csak a legjobb nyersanyagokból készült árukat és csakis a legismertebb gyárosok készítményeit hozzuk forgalomba. ★ Rendkívül olcsón kalkulált áraink szigorúan szabottak, ezek csak a NÉGY FEHÉR HÉT tartalma alatt érvényesek és ezen idő alatt semmijéle százalékot nem adunk.

zések árát. Az irányított gazdálkodási rendszert már Szovjetországban is kezdi feladni s Bolgárországban a gabonamonopólium óriási állami veszteségek okozása után teljesen megbukott.

CSEND ...

És szólt a csend:
Tudok egy titkot,
Egy rejtett panaszt,
Egy sóhaj —
Elszállt vágat,
Elfelejtett bucsu könnyeknek
Ezüst fényét egy selymes kézen.
És szólt a csend:
A titkot megtartom magamnak
Rejtve, örökre csendben.

Jaruth

FODOR UTÓDA
KÖNYVNYOMDA ÉS
PAPIRKERESKEDÉS
SZEPESI U 28
TELEFON 70

Tüzfű, szén, koks, faszén és antracit
cladás nagyban és kicsinyben

**ECKSTEIN
FERENC**

Kálnai u. 47
Szolid árak
Pontos kiszolgálás

fatelep
Telefon 102

Hírek

— **Járási Magyar Közművelődési Bizottság** ma, szerdán este 8 órákor népszerű tudományos előadást tart. Ez alkalommal Ehrenfeld Nándor, mérnök: A csillagok világáról; Tóth Imre, ref. lelkes: A szó hatalmáról tart előadást.

— A lévai strandfürdőre vonatkozó közleményünket anyagtorlódás miatt a következő heti számunkban folytatjuk.

— A nászutasok 50 százalékos kedvezményt kapnak a magyarvasutakon. Budapesti szerkesztőségünk jelenti: A magyar főváros bécsi propaganda irodája még tavaly javasolta, hogy a Budapestre készülő nászutas-látogatók számára a magyar államvasut utazási kedvezményt biztosítson. Ez a terv most valóra vált és a Máv. utazási kedvezményt szabályozó rendelkezése már a napokban életbe is lépett. Ez új rendelkezés értelmében valamennyi nászutas, bármely irányból érkezik is az országba és bármely irányban hagyja el az országot, ötven százalékos utazási kedvezményt élvez a magyar államvasutak vonalain. Budapest már esztendővel ezelőtt „a Duna királynője” díszítő jelzöt kapta külföldön, valószínű, hogy ehhez rövidesen csatlakozik a „nászutasok városa” cím is.

— **Öngyilkosság.** Kemény István 74 éves, lévai lakos a Csepregi-utca 7. szám alatt múlt hó 30-án, délben betegsége feletti elkeseredettségében és életuntagságból felakasztotta magát.

— Irodalmi est a Kaszinóban.

Vasárnap este 6 órakor a Kaszino saját nagytermében magas színvonalú irodalmi estet rendezett, amelyen három kitűnő szlovenczkői író: Sziklay Ferenc, Darko István és Farkas István, valamint Marczy Hédy ipolysági tanárnő, zongora művésznő vettek részt. Sziklay Az álomról tartott előadást, Darko és Farkas egy-egy novelláját olvasta fel, míg Marczy Hédy művészi zongora játékaival gyönyörködtette a szép számú hallgató közönséget.

— Az „Egydolláros menyaszony” szereplőiről helyszükre miatt bővebben mult számunkban nem emlékezthetünk meg, pedig igazi, odaadó, lelkes játékaikért külön-külön is elismerést érdemelnek. Első helyen kell említenünk a címszereplő játszó Országgh Alexandrát, aki szébbnél szébb ruháiban kedves közvetlenségével, bájos megjelenésével a legjobb hatást váltotta ki a közönségből és kellemesen csengő hangja hibáján kívül sokszor nem is érvényesült. Elegáns partnerével, Turay Lászlóval szép sikert ért el. Hindi Juci szubrett szerepében elevenen, temperamentusosan pompás alakítást nyújtott. Partneré Quitt Lajos megközelítette a szecsei parasztlány típusát. Zorád Aladár burleszk alakítása, tánca közismertek, elsőrangú partnerének bizonyult Baranyai Ernő a burleszk zsánerben. Nyitrai József néger szerepében erős komikai érzékéről tett tanúságot. Magyar Anci és Frankó Lea igen jól képviselték a komikai elemet s teljesen átélve szerepüket mozogtak a színpadon. Ifj. Schubert Pál eredeti komikummal, Borcsányi Lehel, Hajdú Sándor nagyban hozzájárultak a sikerhez. A görögök csoportja: Berényi Rózsai, Wertheimer Olga, Óberth Ily és Patkós Ida ötletes kosztümekben, pompás táncfiguráikkal kellemes meglepetés és kedves látványosság volt a nézőknek.

— **Katona öngyilkosság.** Pénteken reggel Lochner Zdenek 24 éves, felsőgazdasági iskolát végzett, tovább szolgáló tizedes a Zugó-utcában flobertpisztollyal föbe lölte magát barát-nője lakásán s mire orvosi segítség érkezett, már kiszenvedett. Előző este a leánnyal moziban volt, miután azt haza kísérte, bement a kaszárnyába s ott aludt. Reggel újra felkereste a leánnyal, akinek az ágy mellett követte el a tetőt. Minthogy semmiféle bucsurást sem hagyott hátra, tetélének oka ismeretlen. Ismerősei állítása szerint már régebben foglalkozott az öngyilkosság gondolatával s a legvalószínűbb az a feltevés, hogy képzettségének megfelelő elhelyezkedésnek hiánya feletti elkeseredésében lett öngyilkos.

— **Véletlen szerencsétlenség.** Molko Mihály 32 éves alsó-zsemberi lakos a napokban pár napi betegeskedés után meghalt. A haláleset körül gyanúsítgatások és sugdolóadások a csendőrség fülébe jutottak és az kérte a halott megvizsgálását és felboncolását, amennyiben a pletyka erős-szakos halálról beszélt. A hivatalos hatóság vizsgálatnál az orvosok megállapították, hogy a fej jobb oldalán hatalmas ütés volt ugyan, de a halál közvetlen oka nem ez volt, hanem a nyomában keletkezett agyhártyagyulladás. A halott testvére az ütésre vonatkozólag elmondta, hogy 8—10 nappal előbb az erdőben a fával megrakott szekeret csallózták le és a lánccal feszült dorong helyéről kiugrott s az sújtotta fejbe az öccsét.

Lévai farsang

Az LTE „Hollywoodi bál”-ja 9-én, szombaton este Denk összes termében. Összes farsangi bohóságok. Miss Léva választás és a legszebb jelmezek díjazása. Cigány muzsika és jazz zene.

A *Dalárda 10-én*, vasárnap fél 6 órai kezdettel műsorral egybekötött teaestét rendez a Kaszino összes helyiségeiben. Műsort karének, szavallatok, magyar dalok, táncjelenet, egy felvonásos vígjáték tölti ki. Utána tánc.

Február 11-én, hétfőn a Városi színházban az „Egydolláros menyaszony” harmadszor is előadják.

Magánítiszviselők és kereskedelmi alkalmazottak bálja. E hó 23-án, szombaton este 8 órai kezdettel tartják táncra egybekötött tarka estjüket a Magánítiszviselők és kereskedelmi alkalmazottak a Stránsky szálló összes termében. Tekintve, hogy külön meghívók nem lesznek szétküldve, a plakátokon és ezúton hívják meg az érdeklődőket az élvezetes tarkaestre, ami előre láthatólag az idei farsang legsikerültebb estjének ígérkezik.

— Tovább tart az iskolasztrájk.

Hétfőn este az állami elemi iskola szülői tanácsa újabb értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a megkezdett iskolasztrájkot, minthogy eddig a minisztériumtól megnyugtató értesítést nem kaptak, újabb 14 napig folytatják. Egyben elhatározták, hogy szülői küldöttséget menesztenek Prágába a miniszterhez az iskola mielőbbi építésének kieszközölésére.

△ **Jelmezbalokra** ajánlunk lamét minden színben Kc 3-90, krisztalint minden színben Kc 5.— Új estélyi ruhaanyagok érkeztek nagy választékban Kohn & Kovács divatháza.

Életbe lépett az új biztosítási törvény

A biztosító intézetek minden tiltakozása dacára január 21-én lépett életbe az új 1934 évi 145. számú biztosítási törvény, amely a biztosítottak fokozottabb védelme alapján áll.

A legfontosabb rendelkezések egyike az, hogy a biztosítási ügynök részére a biztosító társaságoknak külön meghatalmazást kell kiállítaniok, ennek következtében az ügynökök közlött bejelentések a jövőben a biztosító társaságokat is kötelezik. Eddig a bejelentésnek csak akkor volt hatálya, ha az közvetlenül a társasággal lett közölve. A törvény tehát lehetetlenné akarja tenni az ügynökök visszaélését és a biztosító intézetek alaptalan kifogásait.

A második fontos intézkedés, hogy a biztosítási ajánlat és a kötvény közötti eltérések csak akkor válnak jogerőssé, ha azt előzőleg a biztosítottal ajánlott levélben közölték. Ezen eltéréseket nem elég írásban közölni, hanem a kötvényen kifejezetten, mint eltéréseket kell szembeállítani a feltüntetni. Amennyiben a biztosítást kötő fél ezeket nem fogadja el, 1 hónapon belül ellentmondhat.

A harmadik fontos intézkedés a díj-fizetésre vonatkozik. A biztosító intézet ajánlott levélben köteles 30 napos határidőt adni a már esedékes díj megfizetésére, ezen 30 napos határidő alatt a történt károkért szavallat az intézet és a biztosító felek meg vannak védve az esetleges kisebb elmulasztások esetére, mert a lejárat napját könnyű elnézni vagy

Apró hirdetések

Minden szó 50 fillér, a legkisebb hirdetés ára 5 Kc.

Kiadó lakásokat és butorozott szobákat lapunk előfizetői részére ingyen közlünk. — Azok, akik nem előfizetői a Lévai Ujságnak, a hirdetés egyszeri közléséért 2— Két forintnak. A nehéz gazdasági viszonyok között lapunk ezzel kíván olvasóinak segítségére lenni.

Szekerényt használtat, de jókarban lévő megvételre keresek. Cim a kiadóban.

Használt írógépet veszek. Cim a kiadóban.

Egy szoba, konyha és mellékhelyiségből álló lakást a város belterületén február 1-ére vagy 15-ére keresek. — Cim a kiadóban.

ellelejteti.

Az új biztosítási törvény többi fontos intézkedéseit lapunk részletesen közölni fogja. Egyébként biztosítási ügyekben — tekintettel ez új törvény

életbelépésével felmerülő kezdeti nehézségekre és érthető tájékoztatásra — lapunk szerkesztősége előfizetőink részére felvilágosítással szolgál.

SPORT

Jégkorongmérkőzés Tajnán

Révay István Cs. M. T. Sz. elnöke f. hó 3-án, vasárnap a lévai Juventus jégkorongcsapatát látta vendégül, ellenfele a házigazda vendégeiből álló csapat volt, akik között a többszörös magyar válogatott Révay József is játszott.

Erső hóvihárban indult meg az első harmad, a Juventus védelem nehezen veri vissza a tajnaiak támadásait, akiknek fölényük egyre erősödik és végül Révay József ütése megszerzi számukra a vezetést. 1:0.

A második harmadban nívós játék fejlődik ki, a Juventus kevésbé megszokott csapata is magára talál, több szép támadást vezet és Uhrík lövésével egyenlít. A gól után Révay István csapata erősít és Nyáry ismét vezetéshez juttatja Tajnát. A második harmad 1:1 végződik.

A harmadik harmadban a kiegyensúlyozott erők főként a szilárd védelem folytán nem tudnak újabb eredményt elérni.

ményt elérni.

A fair kerete között lefolyt mérkőzés végeredménye tehát 2:1 Tajna javára.

A vendéglátó csapatban Révay József mellett Révay István és János, Kelz, Bottka és Nyáry játszottak jól. A Juventusnál Laufer agilis játéka mellett különösen Ivády, Müller, Uhrík és Hoffmann játszottak eredményesen.

Délután a fáradt Juventus a durván játszó verébelyiektől erős iramu játék után 2:0-ra kapott ki és a körmérkőzés győztese Révay István csapata lett, amely előző nap 5:2-re győzött Verébely ellen.

★★★

A lévai Makabi a zsupa bajnokságok során 14:0 szett aránnyal tovább jutott, mert ellenfele, a nyitrai Orol sportszerűllen módon nem állt ki a mérkőzésre. A Makabi következő mérkőzését a b. bányai YMCA csapata ellen játsza 10-én.

Új terv az adósság rendezésére

A Csehszlovák takarékpénztárak szövetsége a napokban érdekes és megfontolásra méltó ajánlatot tett a gazdaadósságok rendezésére.

Ha beszélünk is gazdasági krízisről, mégsem állíthatjuk, hogy ez a válság általános. Vannak mezőgazdasági csoportok, amelyek a krízisről semmit sem tudnak.

Igy például a szövetkezetek, nevezetesen a mezőgazdasági szövetkezetek finansiális eredményei az elmúlt évben igen jók voltak; nem panaszkodhatnak a gazdasági krízis miatt a

mezőgazdasági szeszgyárak, kitűnő a komlótermés. Különösen nagy nyereséggel zárult a gabonátársaság üzleti éve, van állatszindikátus, amely szintén nem tartozik a passzív vállalatok közé.

Egy külön alapot kell létesíteni, amelyhez bizonyos kulcs szerint az aktív gazdasági vállalatok nyereségük egy részével kötelesek lennének hozzájárulni és ebből az alaptól azután állami támogatással rendezni lehetne az önhibájukon kívül elszegényedett mezőgazdákat.

KÖZGAZDASÁG

Hivatalos gabona árak: A *Monopolium Társaság* febr. hóra lévai paritásban a következő árakat állapította meg: buza 157-50, rozs 116-50, közép sörárpa 121-50, takarmány árpa 111-50 zab 122-20, kukorica 115-—, kukorica (fehér) 113, kukorica cinqun. 133-— Kc

Egyéb magvak piaci ára febr. 2-án:

Bab (fehér) — — — 90-
Mák — — — — — 320- 360-
Vörös here — — — 1000- 1050-
Lucerna — — — — — 600- 650-
Burgonya (rózsa) — — — 70-
Burgonya (gyári) — — — *25- 35-

A gabona-piac megszűnt, a gazdák gabonájukat egyenesen a Gabona Társaság bizonyosainak raktáiraiba szállítják. A be nem jelentett, illetve fel nem kínált gabonát a Gabona Társaság az augusztusi kezdő áron veszi át.

OLVASSUK ÉS TERJESSZÜK

a „Lévai Ujság”-ot!

Állatvásári árak a február 4-i vásárról.

Tehén 2-80—3, borjú 3-50—4, üsző 3-50—4, ökör 3-30—4, bika 2-80—3-50, ló 100—1300, malac párja 80, 8 hetős 120—160, hizó disznó 4-50—5 Kc-ig. A felhajtás gyenge volt.

Valuták:

német márka	— — —	908-—
magyar pengő	— — —	450-50
svajci frank	— — —	775-50
angol font	— — —	117-25
olasz lira	— — —	202-90
amerikai dollár	— — —	23-75
francia frank	— — —	157-70
osztrák schilling	— — —	449-50

„LÉVAI UJSÁG” gazdasági, kulturális és kritikai heilpap, megjelenik minden szerdán. — Főszerkesztő: Dr. STRASSER ELEMÉR. — Felelős szerkesztő és kiadó: ARÚCS ERNŐ dipl. agr. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Léva, Szt. u. 3. Telefon 19. — Nyomja: FODOR Otóda Lénccz Jenő nyomdájára Léva, Szepest u. 28. — Előfizetési díj: egészéve 40-, félére 20-, negyedére 10-— Kc, egyen számú 40- fill. — Három példány megtartása egyéves előfizetésnek számít. — Hirdetések tarifa szerint Fodor papirkorkevényben adhatók át. Telefon 70. — Gyakori hirdetések áremédmény. — Készletet a szerkesztőséghez küldendők. Kéziratokat nem örszünk meg és nem adunk vissza. — A postabélyeg használatát a bratislavi posta- és távírdalgazgatóság lévai feladókahelytel 109.76. V-1934 szám alatt engedélyezte.